

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12270333
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önermeleri incelenmiş olup, söz konusu önermelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
SAYIN YAVUZ AYDIN'IN
TBMM 7/23874 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

7/23874
GK 105

SORULAR

Trabzon'un Araklı Karadere Vadisi ve Yaylaları, zengin doğal ekosistemi, su kaynakları ve tarım alanları açısından büyük bir öneme sahiptir. Ancak, Sayer Enerji firması tarafından Bahçecik ve Erikli köylerinde gerçekleştirilen madencilik sondaj çalışmaları ile ilgili Samsun Bölge İdare Mahkemesi tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararı, bu faaliyetlerin hukuka ve çevre koruma ilkelerine aykırı olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu durum, bazı kamu kurumlarının çevre koruma yükümlülüklerini yerine getirmediği ve hukuka aykırı faaliyetlere göz yumduğu yönünde ciddi bir endişe yaratmaktadır.

Bu bilgilere göre:

- 1- Araklı Karadere Vadisi'nde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin Bakanlığınızın elinde bir tahlil ya da bilimsel rapor bulunmakta mıdır?
- 2- Bölgede yapılan madencilik faaliyetlerinin tarım alanlarına, içme suyu kaynaklarına ve doğal yaşam alanlarına verdiği zarar ölçülmüş müdür?
- 3- Sondaj çalışmaları sırasında ortaya çıkan kimyasal ve fiziksel atıkların su kaynaklarına karışıp karışmadığı konusunda herhangi bir analiz yapılmış mıdır?
- 4- Araklı Karadere Vadisi ve çevresinin özel çevre koruma alanı ilan edilmesi yönünde Bakanlığınız tarafından herhangi bir çalışma başlatılmış mıdır? Ayrıca, maden sahasının 1.5 kilometre mesafesi turizm alanı ilan edilmişken, bu bölgede madencilik faaliyetlerinin yürütülmesini Bakanlık olarak doğru buluyor musunuz?
- 5- Mahkeme kararının ardından, bölgenin eski doğal yapısına kavuşması için herhangi bir rehabilitasyon veya çevre temizleme çalışması planlanmakta mıdır?
- 6- Bakanlığınızın, maden faaliyetlerinin çevresel etkilerini izleyerek kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşmasını sağlayacak bir mekanizması var mıdır?

CEVAPLAR

- 1- Araklı Karadere Vadisi'nde yürütülen faaliyet bir maden arama faaliyeti olduğundan gerek Maden Kanunu'nun 17. maddesi gerekse de Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin Ek-II Listesi 45. Maddesi hükümlerine istinaden ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında bulunduğundan maden arama faaliyetinin çevresel etkilerini inceleyen bilimsel bir rapor istenilmemektedir.

Maden arama faaliyetleri ile ilgili 3213 sayılı Maden Kanunu'nun madde 17 (Ek fıkra: 28/11/2017-7061/48 md.) " Jeolojik haritalama, jeofizik etüd, sismik, karot, kırıntı ve numune alma ile bunlara yönelik sathi hazırlık işlemleri içeren faaliyetler için çevresel etki değerlendirmesi kararı aranmaz." hükmü yer almaktadır. 2872 sayılı Çevre Kanunu'na istinaden yayımlanarak yürürlüğe giren 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesi Madde 45- Madencilik projeleri (d) bendi " Maden arama projeleri (Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeolojik haritalama, jeofizik etüt, karot, kırıntı ve numune alma vb. yöntemlerle yapılan aramalar hariç)" hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda Trabzon İli'nin Araklı İlçesi Bahçecik ve Erikli Mahallesi'nde Sayer Enerji Üretim San. Ve Tic. A.Ş. tarafından yapılması planlanan 202400375 ruhsat numaralı "IV.

Grup Karotlu Maden Arama" faaliyetinin Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliğine tabi olup olmadığı hususundaki firmanın Trabzon Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne başvurusu inceleme komisyonu tarafından ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirilerek, Trabzon Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün 05.08.2024 tarih ve 10092424 sayılı yazısı ile ilgili firmaya ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanmasına gerek bulunmadığı belirtilmiştir.

- 2- Bahse konu "Karotlu Maden Arama" faaliyetinin gerek tarım alanlarına gerekse içmesuyu kaynaklarına olan etkilerinin incelenmesi Trabzon Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün yetki ve sorumluluğunda bulunmamaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü'nün 10 Aralık 2019 tarih ve 30974 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Su Tahsisleri Hakkında Yönetmeliğin" "İzinsiz Su Kullanımı" başlıklı 15. maddesinde " (1) Bu yönetmelikte belirtilen hükümlere göre; Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü tarafından tahsis edilmemiş veya ilgili Kanunlar'ın verdiği yetkiye istinaden su kaynaklarının diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca tahsisi, kiralanması, ruhsatlandırılması gibi işlemlerde Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü görüşü alınmamış suların kullanılması halinde, bu suların kullanılmasına ilişkin müdahalenin önlenmesine dair gerekli tedbirler Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü tarafından alınır. (2) Birinci fıkradaki izinsiz ve ruhsatsız kullanım sebebi ile oluşabilecek her türlü zarardan, bu suları kullanan ve kullandıranlar müteselsilen sorumludur." hükmü yer almakta olup, ayrıca Trabzon Büyükşehir Belediyesi İçmesuyu ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün (TİSKİ) "TİSKİ İçme-Kullanma Suyu Havzaları Koruma Yönetmeliği" 13. maddesinde denetim ve idari yaptırım yetkisine ait hususlar belirlenmiştir.

- 3- Trabzon Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün 05.08.2024 tarih ve 10092424 sayılı Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) görüşüne esas başvuru dilekçesi ekinde yer alan proje özeti kısmında faaliyet esnasında oluşan atık sondaj çamurunun yönetimi ve bertarafının çevre mevzuatına göre yapılacağı taahhüt edilmiştir.

Ayrıca, sondaj esnasında kullanılan su doğaya bırakılmamakta geri dönüşümlü olarak kullanılmaktadır.

- 4- Araklı Karadere Vadisi ve Yaylaları alanlarında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun kurumumuzu ilgilendiren kapsamı bakımından herhangi bir tescilli "Tabiat Varlığı" veya "Doğal Sit Alanı" ve ilan edilmiş "Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak belirlenen bir alanın bulunmadığı tespit edilmiş olup; Araklı Karadere Vadisi ve çevresinin Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesi yönünde Bakanlığımız tarafından başlatılmış herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.
- 5- Söz konusu Mahkeme süreci Trabzon Valiliği İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün davalı olduğu idari işleme ait olup, Trabzon Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün dahil olduğu herhangi bir Mahkeme süreci bulunmamaktadır.
- 6- Madencilik faaliyetleri kapsamında madenlerin çıkarılmasının planlanması halinde Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında gerekli iş ve işlemler yapılacaktır.

ÇED süreci aşamasında Bakanlığımız internet sayfasında duyurular bölümünde projelere ait ÇED Raporları ve Proje Tanıtım Dosyaları kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Ancak maden arama faaliyetleri 1. madde de açıklandığı üzere ÇED Yönetmeliği Ek-I ve Ek-II Listeleri'nde yer almadığından, Bakanlığımız internet sayfasında yayımlanması gerekliliği bulunmamaktadır.